

Watervisie 2021

“Buiten de oevers”

Uitvoeringsprogramma 2016-2021

Provincie Noord-Holland
December 2015

Uitvoeringsprogramma Watervisie 2021

1. Aanleiding en doel
2. Leeswijzer
3. Relatie Watervisie, Monitorprogramma en P&C-cyclus
4. Operationele doelen, deelthema's en instrumenten
5. Coalitieprogramma
6. Output 2016-2021
  - 6.1 Regionale keringen
  - 6.2 Buitendijkse veiligheid
  - 6.3 Primaire keringen
  - 6.4 Ruimtelijke kwaliteit kust en dijk
  - 6.5 Waterrobuuste ruimtelijke inrichting
  - 6.6 Adequate rampenbestrijding bij (dreiging van) een overstroming
  - 6.7 Oppervlaktewater
  - 6.8 Zoetwater
  - 6.9 Wateroverlast
  - 6.10 Zwemwater
  - 6.11 Grondwater
  - 6.12 Veengebieden
7. Innovatie
8. Financiële middelen

1. AANLEIDING EN DOEL

De Watervisie 2021 geeft aan waar ons waterbeleid voor de lange termijn op gericht is en waar de prioriteiten voor de planperiode 2016-2021 liggen. Om aan te geven welke concrete output de provincie voor ogen heeft, is een Uitvoeringsprogramma opgesteld. Deze is SMART voor het komende begrotingsjaar en meer indicatief voor de resterende planperiode. Het Uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd en door GS vastgesteld.

Het Uitvoeringsprogramma geeft inzicht in de uit te voeren acties, de instrumenten die wij daarbij inzetten en het beschikbare budget. Tevens maken wij duidelijk hoe onze output bijdraagt aan de in de Watervisie genoemde lange termijn doelen.

2. LEESWIJZER

In hoofdstuk 3 is het Uitvoeringsprogramma gepositioneerd ten opzichte van andere instrumenten in de keten van beleidsvorming, - uitvoering en -monitoring. Dit geeft aan welke bijdrage het Uitvoeringsprogramma heeft in het grotere geheel om tot resultaten te komen en wie over wat besluit (GS of PS).

Hoofdstuk 4 legt de verbinding tussen operationele doelen en deelthema's uit de Watervisie en de concretisering in het Uitvoeringsprogramma en de instrumenten die we kunnen bij de uitvoering kunnen inzetten .

Hoofdstuk 5 gaat in op de nieuwe accenten die in het Coalitieakkoord voor het waterbeleid zijn gelegd en de budgetten die beschikbaar zijn gesteld.

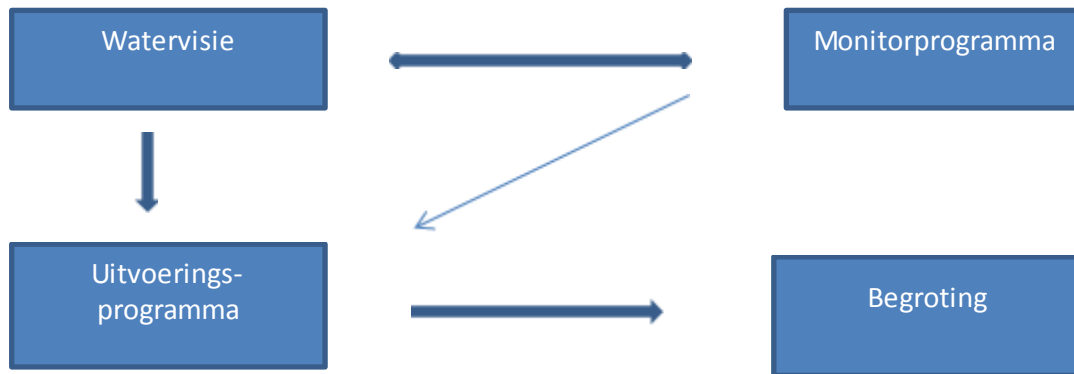
In hoofdstuk 6 staat aangegeven wat de provincie Noord-Holland in de komende jaren per deelthema gaat doen om onze doelen te bereiken. Dat is SMART voor het komende (begrotings-) jaar en vaak meer op hoofdlijnen voor de jaren erna. Tevens geven wij aan welke lange termijn doelen we met dit thema nastreven en welke instrumenten ingezet worden. De indicatoren voor het meten van de voortgang worden geformuleerd bij het opstellen van het Monitorprogramma (zie 3). Elk deelthema begint met een tekstblok "Wat doen we in de periode 2016-2021", dat is overgenomen uit de Watervisie.

In hoofdstuk 7 geven wij aan hoe we innovatie een plek willen geven in Noord-Holland. Innovatie is een belangrijk thema, dat dwars door de eerder uitgewerkte deelthema's heen loopt.

Hoofdstuk 8 geeft tenslotte aan hoeveel geld er per operationeel doel in de komende periode beschikbaar is voor het waterbeleid.

3. RELATIE WATERVISIE, MONITORPROGRAMMA EN P&C-CYCLUS

Het Uitvoeringsprogramma van de Watervisie 2021 is onderdeel van een breder beleidsinstrumentarium. Het onderlinge samenspel zorgt voor het kunnen voorbereiden, budgetteren, uitvoeren en monitoren van ons waterbeleid. In de volgende paragrafen wordt dit toegelicht.

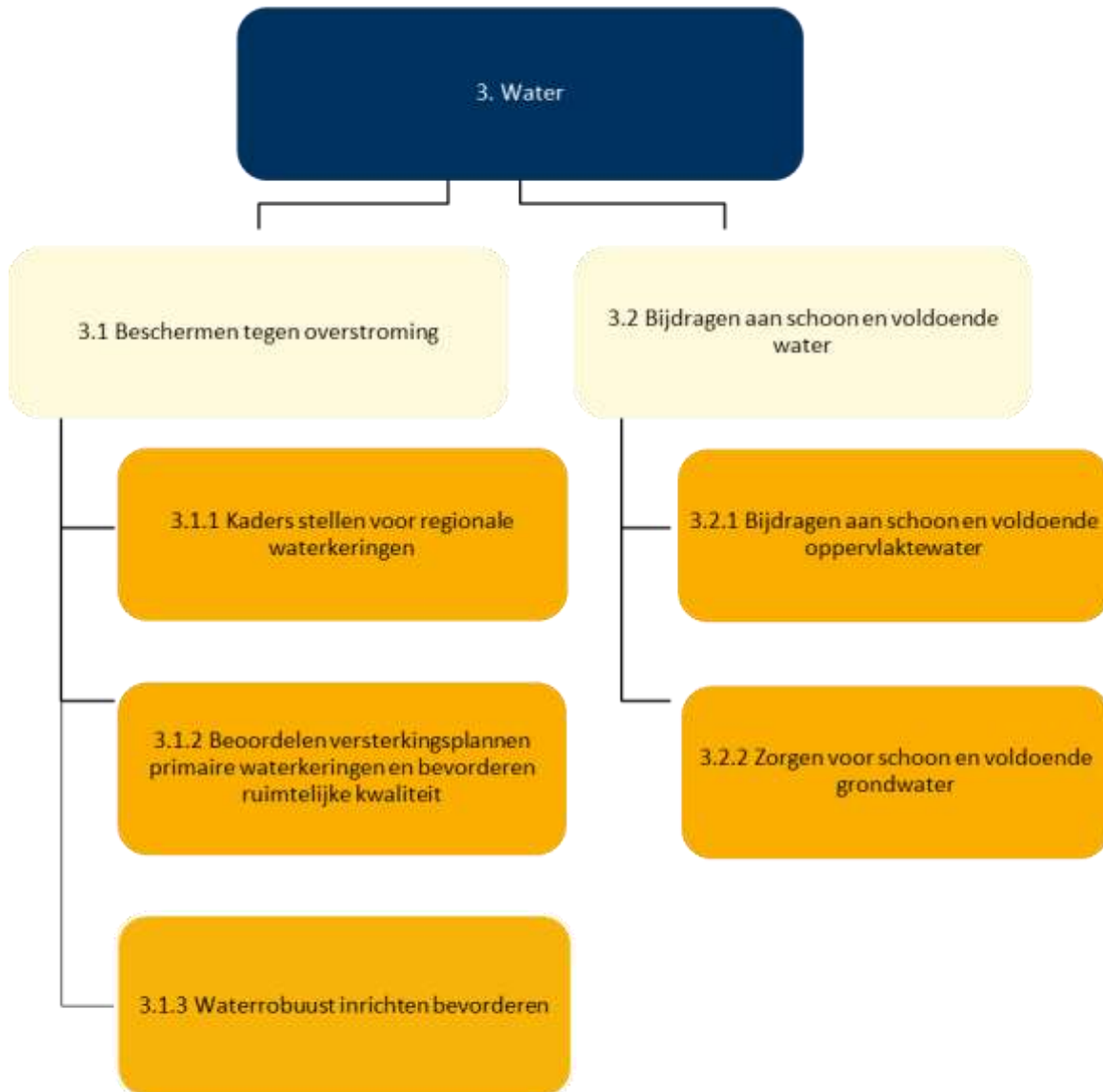
De *Watervisie 2021* geeft de kaders voor het waterbeleid; de doelen voor de lange termijn (2040) en de prioriteiten voor de betreffende planperiode (2016-2021). De lange termijn doelen uit de *Watervisie* worden bewaakt in een *Monitorprogramma*. In het *Monitorprogramma* zijn de lange termijn doelen meetbaar gemaakt door indicatoren. In het *Uitvoeringsprogramma* geeft aan welke output wij willen leveren in de periode 2016-2021. Daarbij wordt aangegeven welke instrumenten we inzetten en welke bijdrage het levert aan het bereiken van de lange termijn doelen. Dit gaat per deelthema en de paragrafen “wat gaan we doen in 2016-2021” uit de *Watervisie* vormen het vertrekpunt. In de *Begroting* worden de benodigde budgetten voor het bereiken van onze output beschikbaar gesteld. Het *Uitvoeringsprogramma* levert de sub-producten en instrumenten voor de operationele doelen in de *Begroting*. De doelenboom in de *Begroting* volgt de indeling van de *Watervisie* en *Uitvoeringsprogramma*. De budgetverdeling over de hoofddoelen (Waterveiligheid en Schoon&Voldoende) en operationele doelen (regionale keringen/ primaire keringen/waterrobuust inrichten en oppervlaktewater/grondwater) is onderbouwd in de *Watervisie* en geconcretiseerd in het *Uitvoeringsprogramma*.

Provinciale Staten stelt de begroting vast en daarmee de bedragen voor het Programma Water. Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk: overheveling tussen de hoofddoelen Waterveiligheid en Schoon&Voldoende gaan via GS; overheveling binnen de hoofddoelen Waterveiligheid en Schoon&Voldoende gaat via de directeur Beleid.

4. OPERATIONELE DOELEN, DEELTHEMA'S EN INSTRUMENTEN

Operationele doelen

De Watervisie kent twee lange termijn doelen: beschermen tegen overstromingen en bijdragen aan schoon en voldoende water. Hieronder hangen de operationele doelen, zoals die in het onderstaande schema in de gele blokken zijn opgenomen (doelenboom programma 3 Water Begroting 2016).

toelichting:

3.1 Beschermen tegen overstroming

Beperken van slachtoffers en economische schade via preventie en gevolgenbeperking.

3.1.1 Kaders stellen voor regionale waterkeringen

Vastleggen van normen en tracés in de waterverordeningen en bindende afspraken maken met de waterschappen over de termijnen waarbinnen de regionale keringen op orde moeten zijn.

3.1.2. Beoordelen versterkingsplannen primaire waterkeringen en bevorderen ruimtelijke kwaliteit
Toetsen op voldoende ruimtelijke inpassing door de waterbeheerder en bevorderen van ruimtelijke kwaliteit via programma's met cofinanciering door regionale partijen.

3.1.3 Waterrobuust inrichten bevorderen

Via ruimtelijke maatregelen beperken van aantal slachtoffers en beperken van economische schade en een adequate rampenbestrijding bij (dreiging van) een overstroming

3.2 Bijdragen aan schoon en voldoende water.

Het voorkómen van verontreiniging, overlast en tekort.

3.2.1 Bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater.

Bevorderen dat er voldoende goed water is voor verschillende bestemmingen zoals landbouw, natuur en recreatiegebieden.

3.2.2 Zorgen voor schoon en voldoende grondwater.

Duurzaam beheren van grondwatervoorraden voor verschillend gebruik zoals drinkwater, industrie en energievoorziening.

Deelthema's

In dit Uitvoeringsprogramma is elk operationeel doel onderverdeeld in deelthema's. In het volgende hoofdstuk wordt per deelthema is aangegeven welke output er in de periode 2016-2021 beoogd wordt.

De deelthema's zijn:

- Regionale keringen (3.1.1)
- Waterveiligheid buitendijks (3.1.1)
- Primaire keringen (3.1.2)
- Ruimtelijke kwaliteit kust en dijk (3.1.2)
- Robuuste ruimtelijke inrichting (3.1.3)
- Adequate rampenbestrijding bij (dreiging van) een overstroming (3.1.3)
- Oppervlaktewater (3.2.1)
- Zoetwater (3.2.1)
- Wateroverlast (3.2.1)
- Zwemwater (3.2.1)
- Grondwater (3.2.2)
- Veengebieden en bodemdaling (3.2.2)

Instrumenten

Om de provinciale doelen te bereiken staan ons drie soorten instrumenten ter beschikking: financieel, juridisch en communicatief.

Financieel	Juridisch	communicatief
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Subsidie op basis van UVR</u> • <u>Subsidie buiten UVR</u> • Boekjaarsubsidies • Subsidie UVR als lening • <u>Opdrachten</u> • <u>Bijdragen aan derden</u> • Deelnemingen NV/CV's • Persoonsgebonden budget/voucher • Compensatie • Belasting • <u>Heffing</u> • Garantie • Verhandelbare rechten • Revolving fund • Prijsvraag 	<ul style="list-style-type: none"> • <u>Convenant</u> • Zelfregulering • Algemeen Gebod/verbod • <u>Verordening</u> • Certificering • Vrijstelling (groep) • <u>Ontheffing (individueel)</u> • Melding (o.b.v. algemene regel) • <u>Beleidsregel</u> • <u>Plan-Programma</u> • <u>Beschikking</u> • Concessie • <u>Vergunning(stelsel)</u> • Handhaving 	<ul style="list-style-type: none"> • Informeren/voorlichten <ul style="list-style-type: none"> ○ Campagne ○ Flyer/rapport ○ <u>Website</u> • <u>Adviseren/onderzoek</u> • Kennis of expertisecentrum • Netwerksturing <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Vertegenwoordiging</u> ○ Benoemingen ○ Boards/ platforms ○ <u>Kennisinbreng</u> • Bijeenkomsten <ul style="list-style-type: none"> ○ <u>Agenderen</u> ○ <u>Kennisuitwisseling</u> ○ Ordenend-focussed ○ <u>Netwerkvormend</u>

Voor de uitvoering van het waterbeleid maakt de provincie gebruik van verschillende typen instrumenten. De instrumenten die in het kader van dit Uitvoeringsprogramma gebruikt worden, zijn in het bovenstaande schema rood gemarkeerd. Hoewel het meestal om een combinatie van instrumenten gaat (een subsidieregeling gaat altijd vergezeld van communicatie) zijn er per beleidsthema wel duidelijke accentverschillen. Zo gaat het bij kust- en dijkversterkingen vooral om juridische en financiële instrumenten. De provincie is bevoegd gezag voor de dijkversterkingsplannen van de waterbeheerders (juridisch) en stelt cofinanciering beschikbaar voor extra ruimtelijke kwaliteit daarbij (financieel). Bij regionale keringen stelt de provincie de normen (juridisch) en ziet toe op de toetsing daarvan door de waterschappen (toezicht en handhaving). Het thema Waterrobuust inrichten maakt hoofdzakelijk gebruik van communicatieve instrumenten gericht op bewustwording, ondersteund door een juridisch instrument, een artikel in de Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Bij grond- en oppervlaktewater gaat het ook om een combinatie van juridische, financiële en communicatie instrumenten (kwaliteits- en hoeveelheidsnormen en subsidies voor initiatieven waarbij ook de natuur wordt versterkt, al dan niet in combinatie met recreatievoorzieningen). Zwemwater is een kwestie van beleid ontwikkelen (nieuwe locaties vinden), toezicht en handhaven en publieksinformatie verschaffen. Bij Zoetwater overheersen de communicatieve instrumenten om tot afspraken over voorzieningenniveaus te komen, hoewel ook hier financiële middelen voor pilots beschikbaar zijn.

In de tabel wordt de subsidie UVR/buiten UVR genoemd. Een subsidie wordt in het algemeen gebaseerd op een uitvoeringsregeling (UVR) op grond van de Algemene subsidieverordening Noord-

Holland. In een aantal gevallen indien een uitvoeringsregeling niet geschikt is, kan subsidie worden verleend indien de ontvanger en het maximale subsidiebedrag zijn vermeld in de lijst buiten uitvoeringsregeling van de provinciale begroting.

5. COALITIEPROGRAMMA 2015

Met het credo "Ruimte voor groei" zet de coalitie in op het duurzaam aanjagen van motor van de regionale economie door ruimte te geven aan vernieuwing, duurzaamheid en ondernemerschap. Ons waardevolle, eigen en unieke landschap wordt hierbij gezien als een factor dat een cruciale bijdrage levert aan een aantrekkelijk woon- en werkklimaat. Voor de waterportefeuille levert dit grote kansen: het vele water in de provincie biedt goede mogelijkheden om diverse koppelingen te leggen tussen waterveiligheid en recreatie, economie, ruimtelijke kwaliteit en natuur.

We bouwen de economische, toeristische en recreatieve mogelijkheden van de kustplaatsen aan de Noordzee uit, terwijl we tegelijkertijd zorgen voor de veiligheid van de kust, de verfraaiing van het landschap en de verrijking van de natuur. Daar waar dijkversterkingsprojecten plaatsvinden zullen we actief kansen voor toerisme, recreatie, natuur en regionale economie benutten. Als het om de Waddenzee gaat, bewaken we zorgvuldig het evenwicht tussen economie en ecologie. We werken aan schone lucht, bodem en water en zullen op het gebied van duurzame energie alternatieven en innovaties aanjagen. Voldoende en schoon water zijn van groot belang voor onze samenleving en economie, met name de agrarische sector.

De provincie maakt ruim € 160 mln. vrij voor nieuw beleid, waarvan € 19,5 mln. voor waterbeleid en nog eens € 20 mln. voor water gerelateerd beleid op het gebied van economie, duurzame energie en mobiliteit (zie hoofdstuk 8).

6. OUTPUT PER DEELTHEMA

6.1 REGIONALE KERINGEN

Dit betreft het vastleggen van normen en tracés van regionale waterkeringen in de waterverordeningen en maken van bindende afspraken met de waterschappen over de termijnen waarbinnen de regionale keringen getoetst en op orde moeten zijn.

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij zien toe op de uitvoering van de afspraken uit het Uitvoeringsbesluit regionale keringen en ondersteunen het Ontwikkelprogramma Regionale Keringen III. Centrale afspraken zijn o.a. dat de waterschappen ervoor zorgen dat de meest urgente afgekeurde keringen in 2015 op orde zijn en dat de keringen die in 2009 en 2012 zijn afgekeurd in 2020 op orde zijn. Alle keringen moeten uiterlijk in 2024 opnieuw getoetst zijn. In 2030 moeten ze allemaal op orde zijn. Binnen deze afspraken is maatwerk per waterschap mogelijk.
- Wij zetten de goede samenwerking rond de regionale keringen in West-Nederland-verband door, samen met de provincies Zuid-Holland en Utrecht en de acht inliggende waterschappen. Met de waterschappen willen wij betrokken blijven bij de afwegingen ten aanzien van de status van de primaire C-keringen. Met name de relatie tussen de C-keringen langs het Noordzeekanaal en de nog te bepalen norm van de sluizen in IJmuiden heeft onze aandacht. Sommige C-keringen kunnen mogelijk afgewaardeerd worden, waarbij ze of helemaal komen te vervallen of de functie van regionale/compartimenterende kering krijgen, waarmee ze een verantwoordelijkheid van de provincie worden. Deze nieuwe keringen nemen wij in de provinciale waterverordening op. Toelichting: vastleggen van normen en tracés van regionale waterkeringen in de waterverordeningen en maken van bindende afspraken met de waterschappen over de termijnen waarbinnen de regionale keringen getoetst en op orde moeten zijn.

2016:

- begeleiding ontwikkelprogramma ORKIII
- toezien op uitvoering afspraken Uitvoeringsbesluit regionale keringen West-Nederland
- aanpassen Waterverordening AGV (normen en tracés)

2017-2021:

- begeleiding voortgang ORKIII
- toezien op uitvoering afspraken Uitvoeringsbesluit regionale keringen
- toezien bij waterschappen op voortgang Uitvoeringsprogramma regionale keringen West-Nederland
- aanpassen waterverordeningen (o.a. ten behoeve van tot regionale kering afgewaardeerde C-keringen)

NB: Het Uitvoeringsbesluit regionale keringen West-Nederland hanteert als einddatum alle regionale keringen op orde het jaar 2030. In de tussentijd is het aan de waterschappen om te bepalen hoe ze daar willen komen. Zij rapporteren jaarlijks over de voortgang. Ieder waterschap legt eigen accenten.

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Regionale keringen getoetst en op orde voor hun functie in het regionale watersysteem ;
- Regionale keringen voor zover relevant ook getoetst en op orde voor het beperken van gevolgen van doorbraken vanuit het primaire systeem;

- Regionale keringen versterken zoveel mogelijk de natuur- en recreatieve verbindingen.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: waterverordening, IPO-Toetsleidraad, verbeterplan per waterschap, Uitvoeringsprogramma West-Nederland

COMMUNICATIEF: begeleiden ontwikkelingsprogramma

6.2 WATERVEILIGHEID BUITENDIJKS

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Bij (her)ontwikkeling van buitendijks gebied sturen we via ons ruimtelijk beleid – en instrumentarium op een maximaal slachtofferrisico van LIR 10^{-5} (adviesstreefwaarde), rekening houdend met zeespiegelstijging en een flexibel peil in het IJsselmeergebied. De beoogde aanpak is dat gemeenten worden gevraagd via hun bestemmingsplan duidelijk te maken hoe rekening wordt gehouden met het overstromingsrisico en of daarmee aan de adviesstreefwaarde wordt voldaan. Ook vragen wij aan te geven hoe het toekomstig beheer en onderhoud worden geborgd;
- De provincie biedt waar nodig ondersteuning door overstromingsgegevens beschikbaar te stellen en te helpen bij de analyse en ruimtelijke vertaling daarvan;
- De te nemen waterveiligheidsmaatregelen komen voor rekening van de initiatiefnemer (gemeente/projectontwikkelaar) en worden in de lagen 2 en 3 gezocht. Wij wijzen in principe geen nieuwe regionale keringen meer aan voor de bescherming van buitendijkse gebieden (met uitzondering van de Blaricummeent). Het risico van bouwen, wonen en werken in buitendijks gebied blijft daarmee voor rekening van de initiatiefnemer;
- Samen met onze partners zetten wij ons ervoor in dat buitendijkse regionale vitale infrastructuur goed beschermd wordt en zoveel mogelijk binnendijks wordt gebracht door middel van een primaire waterkering;
- Wij participeren in het Bestuurlijk Platform Deltaprogramma IJsselmeergebied om nadere afspraken te maken over de invulling van het flexibele peil en over de ruimtelijke verankering van de lange termijnafspraken voor het IJsselmeer.

2016:

- covenant met Velsen over veiligheid buitendijkse gebied rond Marina herzien
- inventarisatie van buitendijks gelegen vitale infrastructuur en beoordeling van hun locaties op waterveiligheid
- indien nodig: gemeenten ondersteunen die buitendijkse gebieden willen ontwikkelen door overstromingsgegevens beschikbaar te stellen en te helpen bij de analyse en ruimtelijke vertaling daarvan
- participatie in Bestuurlijk Platform Deltaprogramma IJsselmeergebied (BPIJ)

2017-2021:

- indien nodig: trajecten doorlopen om veiligheid buitendijkse vitale infrastructuur te verbeteren

- indien nodig: gemeenten ondersteunen (zie boven)

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Een waterrobuuste ruimtelijke inrichting van buitendijkse gebieden die (opnieuw) ontwikkeld mogen worden, met als streefwaarde LIR 10-5;
- Een goede bescherming van buitendijkse vitale infrastructuur, bij voorkeur door die binnendijks te brengen door middel van een primaire waterkering. Het te realiseren beschermingsniveau is vergelijkbaar met dat van het achterland dat door deze infrastructuur wordt bediend, te weten het hoogst daar geldende niveau.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: trajecten t.b.v. veiligheid buitendijkse infrastructuur, convenant

COMMUNICATIEF: ondersteunen, verkenning

6.3. PRIMAIRE KERINGEN

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

Wij beoordelen de dijkversterkingsplannen van de waterbeheerders inclusief de daarvoor opgestelde Milieueffectrapporten (de provincie is bevoegd gezag voor de goedkeuring hiervan) en wij coördineren waar nodig de wettelijke procedures die hiervoor doorlopen moeten worden. Wij zorgen voor een goede ruimtelijke inpassing en wij ontwikkelen samen met gemeenten en andere partijen ruimtelijke kwaliteitsprogramma's voor het omliggende gebied (zie paragraaf 5.5). De waterbeheerders voeren de dijkversterkingsprojecten uit. De provincie verleent een eventuele NB-wetvergunning en voert zo nodig de beroepsprocedure bij de Raad van State.

6.1.1 Den Oever

De 900 meter lange havendijk in Den Oever voldoet niet meer aan de wettelijke veiligheidseisen. De dijk is niet hoog genoeg waardoor de kans bestaat dat er bij extreem weer te veel water over de dijk heen slaat. Het hoogheemraadschap onderzoekt hoe de hoogwaterkering Den Oever versterkt kan worden zodat iedereen veilig kan blijven wonen, werken en recreëren. De planfase zal naar verwachting in 2016 afgerond worden, waarna de realisatie start.

2016:

- gecoördineerde ter visie legging (bevoegd gezag)
- goedkeuring projectplan, verlening NB-vergunning en aanvaarding MER (bevoegd gezag)
- beroepsprocedure Raad van State (bevoegd gezag)?
- aanbesteding en start realisatie (door waterschap, PNH faciliteert)

2017-2021:

- realisatie en oplevering (door waterschap, PNH faciliteert)

6.1.2 Texel-Prins Hendrikdijk

Dit project behelst een alternatief voor de traditionele dijkversterking van dijkvak 9 van de Prins Hendrikdijk te Texel. In plaats van het verbreden en versterken van de waterkering, wordt een buitendijkse geleidelijke overgang van land naar water gerealiseerd door aanleg van duinen, vloedhaak en in het verlengde daarvan aanleggen van een langgerekt (broed)eiland. De zogenaamde 'Zandige variant'. De planfase zal naar verwachting in 2016 afgerond worden, waarna de realisatie start.

2016:

- gecoördineerde ter visie legging (bevoegd gezag)
- goedkeuring projectplan, verlening NB-vergunning en aanvaarding MER (bevoegd gezag)
- beroepsprocedure Raad van State (bevoegd gezag)
- aanbesteding en start realisatie (door waterschap, PNH faciliteert)

2017-2021:

- realisatie en oplevering (door waterschap, PNH faciliteert)

6.1.3 Texel-Waddenzeedijk

De Waddenzeedijk op Texel voldoet niet meer aan de wettelijke veiligheidseisen. Op verschillende plaatsen is de dijk niet hoog genoeg, onvoldoende stabiel en is de bekleding niet sterk genoeg. In totaal gaat het om ongeveer zeventien kilometer dijk. De planfase zal grotendeels vóór 2016 voltooid zijn en zal naar verwachting in 2016 met de beroepsprocedure bij de Raad van State afgerond worden. Daarna kan de realisatie starten en de oplevering is voorzien in 2019.

2016:

- beroepsprocedure Raad van State (bevoegd gezag)
- aanbesteding en start realisatie (door waterschap, PNH faciliteert)

2017-2021:

- realisatie en oplevering (door waterschap, PNH faciliteert)

6.1.4 Houtribdijk

De Houtribdijk ligt tussen Lelystad en Enkhuzen en scheidt het Markermeer van het IJsselmeer. De dijk voldoet niet meer aan de huidige veiligheidseisen en dient over een lengte van ruim 25 km versterkt worden. Op basis van onderzoek is besloten dat de Houtribdijk een overslagbestendige dijk te maken. Omdat het overgrote deel van de Houtribdijk in Flevoland ligt, is deze provincie bevoegd gezag voor MER en projectplan en voert de coördinatie voor de vergunningen. Noord-Holland heeft wel een rol bij de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet. Ook zorgt Noord-Holland ervoor dat onze belangen geborgd zijn in het projectplan.

Na de versterking voldoet de dijk weer aan de huidige veiligheidseisen en biedt hij meer kansen voor de realisatie van regionale doelen op het gebied van natuur en recreatie. Begin 2016 start de inspraak op het ontwerp projectplan en de conceptvergunningen. Medio 2016 kan het projectplan (door RWS) worden vastgesteld en de realisatie starten.

2016:

- betrokken blijven bij de planstudie en de contractvoorbereiding

2017-2021:

- realisatie en oplevering (door RWS, provincie Flevoland faciliteert, PNH blijft betrokken)

6.1.5 Marken

De waterveiligheid op Marken voldoet niet aan de huidige veiligheidseisen. Een deel van de primaire kering heeft stabiliteitsproblemen of is te laag. Bovendien is de steenbekleding van de dijk op een aantal plaatsen ingezakt of ligt los. Om de problemen aan te pakken is de afgelopen jaren gewerkt aan een dijkversterkingsplan. Dit plan zou leiden tot een fors grotere dijk (zowel in de breedte als in de hoogte). Door het ruimtebeslag, het effect op het landschap en de cultuurhistorische waarden van Marken was er weinig draagvlak voor dit plan. Daarnaast bleken de kosten van het plan erg hoog.

Dit was voor Rijkswaterstaat als beheerder aanleiding om een onderzoek naar de mogelijke toepassing van het concept meerlaagsveiligheid uit te laten voeren. In deze eerste fase van het onderzoek naar mogelijke meerlaagsveiligheid-strategieën, gebaseerd op het uitgangspunt van basisveiligheid voor iedereen en een slimme combinatie van maatregelen in de drie lagen van meerlaagsveiligheid. De provincie is met name vanuit laag 2 (waterrobuust bouwen) bij dit onderzoek betrokken (zie ook hoofdstuk 5.3). RWS voert voor Marken een zogenaamde MIRT-verkenning uit. Deze verkenning gebeurt in nauwe samenwerking met de regionale partners, waaronder de provincie. De provincie draagt zorg voor een gecoördineerde ter visie legging van de nodige vergunningen en is bevoegd gezag voor het goedkeuren van het projectplan. In 2016/2017 moet project dijkversterkingsplan en de MER worden vastgesteld door GS.

2016:

- Inbreng bij uitwerking voorkeursvarianten

2017-2021:

- goedkeuring projectplan, verlening NB-vergunning en aanvaarding MER (bevoegd gezag)

6.1.6 Markermeerdijken

Grote delen van de Markermeerdijken tussen Hoorn en Amsterdam voldoen niet aan de wettelijke veiligheidsnorm. De stabiliteit van de dijken is onvoldoende en op sommige plaatsen zijn ze niet hoog genoeg. De Markermeerdijken lopen door een landschappelijk kwetsbaar gebied. Het is een dijkversterking met complexe vraagstukken rond cultuurhistorie, natuur, landschap, recreatie en toerisme en maatschappelijk draagvlak. Mede daarom is de provincie nauw betrokken bij de planfase van dit project, en zet zij zich in om innovatieve oplossingen te bevorderen. Een deel van de Markermeerdijken ligt op een ondergrond van veen, dat na recent praktijkonderzoek sterker blijkt te zijn dan eerder aangenomen is. Het kan zijn dat daardoor op sommige locaties een minder zware dijkversterking volstaat. Rond de versterkingsopgave initieert de provincie samen met waterschap, gemeenten en andere stakeholders een programma om extra ruimtelijke kwaliteit toe te voegen. De provincie stelt hier geld voor beschikbaar en vraagt regionale partijen om voor cofinanciering te zorgen. Zie hiervoor hoofdstuk 6.4.

De planfase loopt door in de periode van dit Uitvoeringsprogramma. Naar verwachting wordt deze in 2018 met de beroepsprocedure bij de Raad van State afgerond, waarna de realisatie kan starten. De oplevering wordt eind 2021 verwacht.

2016:

- inhoudelijke inbreng leveren voor het ontwerpdiijkversterkingsplan
- GS/PS besluit over de concrete inzet van de provinciale middelen (kan ook net eind 2015 zijn)
- ter visie legging van (een deel van) het ontwerpdiijkversterkingsplan toetsen van de MER en de passende beoordeling natuur, opstellen van de ontwerp-omgevingsvergunning.
- verklaring van geen bedenkingen van PS voor de ontwerp-omgevingsvergunning
- voorbereiden van samenwerkingsovereenkomsten met HHNK

2017-2021:

- ter visie legging van (een deel van) het ontwerpdiijkversterkingsplan en ontwerpvergunningen
- toetsen van de MER en de passende beoordeling natuur, opstellen van de ontwerp-omgevingsvergunning.
- goedkeuren van dijkversterkingsplan(nen)
- procedure bij de Raad van State indien er beroepen worden ingesteld tegen het goedkeuringsbesluit van GS

JURIDISCH: goedkeuren projectplan dijkversterking, beoordeling MER, coördinatie vergunningen

FINANCIEEL: procesgeld en budget voor meekoppelkansen/ruimtelijke kwaliteit

COMMUNICATIEF: samen met het hoogheemraadschap wordt een communicatieplan opgesteld. Op momenten dat de provinciale rol moet worden belicht wordt daarvoor een persbericht/communicatieactiviteit geregeld.

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Versterkte primaire keringen goed ruimtelijk ingepast in de omgeving en waar wenselijk en mogelijk gecombineerd met extra ruimtelijke kwaliteit, mede door gebruik te maken van innovatieve oplossingen (zandig versterken, aanleg van voor- en achteroevers, realisatie van multifunctionele of klimaatdijken, benutting van meegroeiconcepten voor de Noordzeekustplaatsen etc.): Aantal zandig versterken, aanleg van voor- en achteroevers, realisatie van multifunctionele of klimaatdijken, benutting van meegroeiconcepten voor de Noordzeekustplaatsen etc.

6.4 RUIMTELIJKE KWALITEIT KUST EN DIJK

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Bij de dijkversterkingen die tot 2021 nog plaatsvinden, zien we toe op een goede ruimtelijke inpassing en proberen we zoveel mogelijk extra ruimtelijke kwaliteit te realiseren.
- We werken toe naar bestuurlijke afspraken over de meegroeiconcepten voor Zandvoort, IJmuiden en Den Helder, zodat de kustgemeenten private partijen zekerheid kunnen geven over de huidige en de toekomstige kaders;

- We participeren in de “*kustcommunity*” van het Landelijk Overleg Kust en ondersteunen de Noord-Hollandse *kustcommunity*;
- We stimuleren de toepassing in onze provincie van innovaties die waterveiligheid met ruimtelijke kwaliteit combineren.

Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (1^e tranche)

Het Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels Noord-Holland (vastgesteld door PS op 7 mei 2012) is opgesteld door de provincie Noord-Holland, de gemeenten Bergen en Schagen, Stichting Natuurmonumenten en Vereniging Landschap Noord-Holland om natuur, recreatie en toerisme in de streek te verbeteren en beter tot hun recht te laten komen. Op 12 juli 2012 hebben de vijf betrokken partijen een samenwerkingsovereenkomst voor de uitvoering van het Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels ondertekend. In het programma zijn 25 projecten opgenomen om dat te bereiken. De aanleg van parkeerplaatsen, strandopgangen en uitkijkpunten en het ontwikkelen van natuur voor bijzondere vogels en planten zijn voorbeelden van projecten.

De gemeente Schagen, gemeente Bergen, Natuurmonumenten en Landschap Noord-Holland voeren de 25 projecten uit. Deze partijen zijn zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van hun projecten. Ze dragen onder andere zorg voor het verkrijgen van de benodigde vergunningen, de eventuele aanbesteding en de opdrachtverlening. De initiatiefnemers mogen hun eigen aanbestedingsregels volgen. De initiatiefnemers storten hun bijdragen op een gezamenlijke rekening, welke door de provincie Noord-Holland wordt beheerd. De provincie voert zelf geen projecten uit, maar is coördinator, financier en penningmeester van het programma.

2016:

- uitvoering eerste tranche, bestaande uit 25 projecten tussen Groote Keeten en Camperduin

2017-2021:

- programma is eind 2017 gerealiseerd

Bijdrage aan lange termijn doelen (geldt voor alle onderstaande programma's)

- Kusten die niet alleen veilig zijn, maar ook aantrekkelijk, divers en economische vitaal, of ertoe bijdragen dat het achterland dat is;
- Voor de Noordzeekust delen we de landelijke ambitie om die tot “gouden rand van Nederland” te maken.

Instrumenten:

FINANCIEEL: bijdragen aan derden

JURIDISCH: programma, samenwerkingsovereenkomst

COMMUNICATIEF: website, agenderen, kennisuitwisseling, netwerkvorming

Programma Ruimtelijke Kwaliteit Zwakke Schakels (2^e tranche)

Provinciale Staten hebben op 3 juni 2013 een beleidskader vastgesteld voor de besteding van het resterende budget vanuit Uitvoeringsprogramma Kust en middelen beschikbaar gesteld voor een tweede ruimtelijk kwaliteitsprogramma. Nu het gebied zichtbaar op de schop is, komen er veel

nieuwe initiatieven tot leven en krijgen initiatiefnemers een beter beeld hoe hun eigen project hier in zou passen. Ook komen er ruimtelijke projecten voort uit de gebiedsvisies voor de kustplaatsen Camperduin en Petten. Het tweede ruimtelijk kwaliteitsprogramma loopt niet via een Samenwerkingsovereenkomst, maar via een subsidieregeling waar ook ondernemers gebruik van kunnen maken. De regeling is inmiddels gesloten en projecten zijn beoordeeld. Er worden 21 projecten uitgevoerd voor totaal € 6 miljoen (€ 2,5 miljoen provincie en € 3,5 miljoen cofinanciering). De projecten die subsidie ontvangen moeten uiterlijk eind 2018 zijn gerealiseerd.

2016:

- realisatie Uitvoeringsregeling

2017-2021:

- realisatie Uitvoeringsregeling,
- programma is in 2018 gerealiseerd

Instrumenten:

FINANCIEEL: subsidie op basis van UVR

JURIDISCH: programma,

COMMUNICATIEF: website, agenderen, kennisuitwisseling, netwerkvorming

Markermeerdijken

Voor het toevoegen van extra ruimtelijke kwaliteit aan de dijkversterking Hoorn – Amsterdam wordt in samenwerking met hoogheemraadschap, het rijk, de gemeenten, ondernemers en belangrijke stakeholders afgekoerst op een Programma ruimtelijke kwaliteit. De provincie heeft hier reeds een bedrag van € 8,5 mln. voor gereserveerd en het coalitieakkoord geeft ruimte om daar een substantieel bedrag aan toe te voegen. De komende periode gaat de provincie afspraken maken op welke wijze aan deze dijkversterking extra kwaliteit kan worden toegevoegd.

2016:

- in vervolg op de besluitvorming in 2015 door GS en PS, nadere besluitvorming door GS over hoe en wanneer de financiële middelen beschikbaar komen voor de projecten die bijdragen aan extra ruimtelijke kwaliteit.

2017 – 2021:

- nadere afspraken over de inzet van de middelen
- verlenen subsidiebeschikkingen

Instrumenten:

FINANCIEEL: bijdragen aan derden, subsidie buiten UVR ,

JURIDISCH: convenant, beschikkingen

COMMUNICATIEF: overleg, agenderen, netwerkvorming

De Nieuwe Afsluitdijk

2016:

- vervolg realisatie Uitvoeringsprogramma Afsluitdijk 2013-2016

- voorbereiding uitvoering en financiering tweede fase regionale ambities op gebied van duurzame energie, natuur en recreatie en toerisme.
- uitbouwen projectmanagement t.b.v. regionale projecten
- opstellen Uitvoeringsprogramma Afsluitdijk 2017-2021

2017-2021:

- realisatie Uitvoeringsprogramma Afsluitdijk 2017-2021

Instrumenten:

FINANCIEEL: subsidie buiten UVR

JURIDISCH: uitvoeringsprogramma, samenwerkingsovereenkomst, realisatieovereenkomst

COMMUNICATIEF: website, adviseren/onderzoek, agendering, netwerkvormend

Identiteit kustplaatsen

De provincie stimuleert en ondersteunt gemeenten om vanuit authenticiteit hun karakteristieke identiteit te versterken voor een groter onderscheidend vermogen, een betere economische concurrentiepositie en de Noord-Hollandse economie als geheel. De provincie streeft naar een ruimtelijk aantrekkelijk kustgebied met kwaliteit en diversiteit in het aanbod.

Instrumenten: methodiek Identity Matching; vooroverleg gemeenten (ambtelijk en bestuurlijk), samenwerking in een kustcommunity (delen van kennis, kunde, netwerk).

2016:

- 1 bestuurlijke bijeenkomst kustplaatsen;
- 3 bijeenkomsten in de regio/gebied voor de kustcommunity; bijdrage aan landelijke bijeenkomst in kader van Landelijk Overleg Kust (LOK); markt- en trends onderzoek geclusterde kustplaatsen (fase 2 Identity Matching).
- Elke gemeente heeft het eigen identiteitsprofiel bestuurlijk vastgesteld en/of wordt vertaald in beleid, strategie, marketing en communicatie.

2017-2021:

- bestuurlijke afspraken maken met gemeenten voor de borging en uitwerking van hun profielen met weloverwogen keuzes en passende concepten en strategieën.

Instrumenten:

FINANCIEEL: mogelijke financiële bijdrage

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: bijeenkomst, opstellen concepten, profielen en strategie, onderzoek

6.5 WATERROBUUSTE RUIMTELIJKE INRICHTING

Dit is het beperken van slachtoffers en economische schade via ruimtelijke maatregelen in het achterland (gevolgenbeperking).

Ruimtelijke inrichting

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- De aanpak die wij voor ogen hebben, is dat wij gemeenten in overstromingsgevoelige gebieden vragen om in hun bestemmingsplannen duidelijk te maken hoe rekening wordt gehouden met het overstromingsrisico. De precieze invulling hiervan is o.a. afhankelijk van hoe het verder gaat met de Watertoets van de waterschappen, want het (ruimtelijk) instrumentarium van de provincie en dat van de waterschappen moeten op elkaar aansluiten. Ook moet voldoende ondersteunende informatie beschikbaar zijn (zie o.a. het kennisportal www.ruimtelijkeadaptatie.nl);
- Wij bevorderen dat kapitaalintensieve bedrijven die zich in overstromingsgevoelige gebieden willen vestigen door de waterschappen geadviseerd worden over het overstromingsrisico en de mogelijkheden om dit te beperken;
- Met onze partners doen wij ervaring op via pilots meerlaagsveiligheid: plaatsen waar al pilots lopen of kunnen gaan lopen zijn o.a. Marken, Amsterdam Westpoort, Texel, Den Helder, West-Friesland, IJmuiden (buitendijks gebied) en Schiphol.

2016:

- handreiking Beperken Overstromingsrisico's door GS vastgesteld en aan gemeenten gepresenteerd
- lijst van grote ruimtelijke (provinciale) projecten waarin waterrobuust inrichten aan de orde moet komen door GS vastgesteld.
- besluit van Stuurgroep Waterbestendig Westpoort over follow up pilot
- pilots Marken, Texel en IJmuiden afgerond en besluit over follow up
- convenant met gemeente Velsen over buitendijkse veiligheid Marinagebied herzien

2017-2021:

- gemeenten blijven ondersteunen op gebied van waterrobuust inrichten
- waterrobuust inrichten verder verankeren in provinciaal ruimtelijk beleid (m.b.t. vitale infrastructuur, wonen, bedrijventerreinen, OV-knooppunten, transformatiegebieden, MIRT-verkenningen, provinciale inpassingsplannen)

Bijdrage aan lange termijn doelen

- beperken van het slachtofferisico als gevolg van overstromingen
- voorkomen van grote economische schade

Instrumenten:

FINANCIEEL: bijdrage aan opstellen handreiking

JURIDISCH: ruimtelijke verordening

COMMUNICATIEF: MIRT-verkenningen, beleidsnota's, informeren en adviseren, focus aanbrengen, handreiking

Provinciale wegen en andere hooggelegen lijninfrastructuur

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Participeren in compartimenteringsonderzoek van waterschappen
- Inzicht vergroten in benutbaarheid provinciale wegen bij overstroming

2016:

- indien gewenst participeren in onderzoek van waterschappen naar compartimenterende werking van overige keringen
- sectoren V&V en VM nemen deel aan regionale en landelijke trajecten voor opstellen van evacuatieplannen en verkennen bruikbaarheid rijks- en provinciale wegen

2017-2021:

- indien nodig verder verkennen
- uitkomst verkenningen implementeren (b.v. via ontwikkelen van evacuatiescenario's bij verkeersmanagement en - waar nodig en mogelijk - overstromingsrisico's meenemen bij aanleg en beheer & onderhoud van provinciale wegen)

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Beperken van het slachtofferisico als gevolg van overstromingen.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: onderzoek, verkenning en overleg

Milieuvergunningverlening

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- We gaan na of en zo ja hoe het overstromingsrisico meegenomen kan worden in de milieuvergunningverlening aan grote bedrijven met milieugevaarlijke stoffen

2016:

- de sector Milieu vanuit haar opdrachtgeverschap en de Omgevingsdienst NZKG als uitvoerend orgaan zien toe op de implementatie van nieuwe regelgeving Rijk (onderdeel overstromingsrisico-paragraaf als onderdeel van de veiligheidsrapportage) voor BRZO-bedrijven

2017-2021:

- continueren toezicht

Bijdrage aan lange termijn doelen

- voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door het uitvallen van vitale functies en/of het vrijkomen van milieugevaarlijke stoffen

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: toezicht

COMMUNICATIEF: opdrachtgeverschap

Gegevensbeheer

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Als gegevensbeheerder (wettelijke taak) zetten we ons ervoor in dat gemeenten, waterschappen en Veiligheidsregio's van de gevraagde/benodigde overstromingsgegevens en kaarten worden voorzien en dat gegevens goed kunnen worden uitgewisseld;
- Het Randstadmodel (een overstromingsmodel voor de Randstad) houden we actueel voor het berekenen van de gevolgen van overstromingsscenario's. De overstromingsgegevens worden jaarlijks geactualiseerd. De gegevens worden ook gebruikt om eens in de zes jaar in het kader van de Richtlijn Overstromingsrisico's (ROR) de Europese Unie te informeren over de actuele overstromingsrisico's. Ze liggen ook ten grondslag aan de openbare risicokaart (zie www.risicokaart.nl) en de Atlas voor de Leefomgeving (waar de overstromingsgegevens ook te combineren zijn met de bestemmingsplannen, zie www.atlasleefomgeving.nl).

2016:

- overleg in IPO-verband met rijk en UvW over beheer en ontsluiting overstromingsdata. Gemeenten, waterschappen en veiligheidsregio betrekken bij actualisatie wensen en aanpassingen overstromingskaarten
- actualisatie overstromingsgegevens Randstadmodel

2017-2021:

- actualisatie overstromingsgegevens Randstadmodel
- uitkomst implementeren van het overleg over beheer en ontsluiting van overstromingsdata

Bijdrage aan lange termijn doelen

- beperken van het slachtofferrisico als gevolg van overstromingen
- voorkomen van grote economische schade

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: overleg, verkenning, onderzoek, overstromingsmodel, ontsluiten data

Communicatie

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Meerlaagsveiligheid is een nieuwe benadering van waterveiligheid. Voor deze omslag is tijd nodig en gerichte communicatie, met name om de gemeenten die het betreft te informeren. Samen met die gemeenten, de Veiligheidsregio's en de waterschappen ontwikkelen en verzamelen we gebiedsgerichte informatie en zorgen we ervoor dat die bij de gemeenten terecht komt en dat zij ermee kunnen werken.

2016:

- herdenking overstroming 1916 aangrijpen om MLV onder de aandacht te brengen
- met waterschappen en veiligheidsregio's Noord-Hollandse invulling geven aan landelijke campagne Ons Water

2017-2021:

- waterrobuuste inrichting grote ruimtelijke projecten voor het voetlicht brengen

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Beperken van het slachtofferrisico als gevolg van overstromingen;
- Voorkomen van grote economische schade;
- Voorkomen van maatschappelijke ontwrichting door het uitvallen van vitale functies en/of het vrijkomen van milieugevaarlijke stoffen.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: ontwikkelen en verzamelen gebiedsgerichte informatie, voorlichting, informeren, campagne voeren

6.6 ADEQUATE RAMPENBESTRIJDING BIJ (DREIGING VAN) EEN OVERSTROMING

Wat betekent dat in planperiode (2016- 2021)?

- Meer werk maken van het gegevensbeheer en de ontsluiting daarvan zodat we kunnen garanderen dat onze gegevens en die van de waterschappen altijd up to date zijn en we iedereen goed van dienst kunnen zijn;
- Stimuleren dat vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Omgevingswet op niveau van IPO en Unie van Waterschappen werk wordt gemaakt van de uitwisselbaarheid van GIS-bestanden op grond van de Waterwet en GIS-bestanden op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening;
- Samen met de Veiligheidsregio's en de waterbeheerders inventariseren waar de knelpunten in het provinciale wegennet en het verkeersmanagement zitten in het geval van een evacuatie bij een (dreigende) overstroming en onderzoeken of en hoe deze weggenomen kunnen worden;
- Participeren in de landelijke communicatiecampagne Ons Water
- Nagaan of aanvullende maatregelen nodig zijn ter bescherming van regionale vitale infrastructuur en kwetsbare objecten.

2016:

- actualiseren Draaiboek Water voor eigen crisisorganisatie
- intern oefenen (ambtelijk en bestuurlijk)
- toezien op actualiteit calamiteitenplannen waterschappen
- overleg in IPO-verband met rijk en UvW over organisatie databeheer
- deelname aan landelijk overleg over preparatie voor een watercrisis
- participeren in overleggen met de Veiligheidsregio's en waterschappen t.b.v. het opstellen van coördinatieplannen

2017-2021

- actueel houden draaiboek
- interne oefeningen
- toezien op actualiteit calamiteitenprogramma waterschappen
- implementatie uitkomst overleg over beheer en ontsluiting overstromingsdata
- deelname aan landelijk overleg over preparatie voor een watercrisis
- periodiek overleg met waterschappen over crisisbeheersing
- afstemmen provinciale crisisorganisaties met de crisisorganisaties van de waterschappen en RWS (Stormvloedwaarschuwingsdienst/Droogteoverleg) en veiligheidsregio's

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Voorkomen van slachtoffers en schade tijdens en na een overstroming, ook door na een overstroming de hersteltijd zoveel mogelijk te beperken;
- Een adequate rampenbeheersing (door de Veiligheidsregio's en de waterschappen), mede op basis van de provinciale overstromingsgegevens en –kaarten;
- Optimaal functionerende provinciale wegen en op een ramp toegesneden verkeersmanagement. Het dóórfunctioneren van overige vitale infrastructuur en kwetsbare objecten van regionaal belang: Het aantal knelpunten vitale infrastructuur en kwetsbare objecten van regionaal belang + locaties;
- Burgers en bedrijven weten wat te doen in geval van een overstroming.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: toezicht, uitvoeren

COMMUNICATIEF: overleg, faciliteren, draaiboek opstellen, instructie

6.7 OPPERVLAKTEWATER

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij bekijken met waterschappen waar doelen voor overige (niet KRW) wateren moeten worden vastgesteld.
- Wij bevorderen een goede doorstroom van het vaarverkeer door brug- en sluisbedieningstijden op elkaar af te stemmen.
- Wij zorgen ervoor dat de 'eigen' wateren ecologisch goed functioneren en doen dit door aanleg, beheer en monitoring van vispassages, ecologische verbindingen en natuurvriendelijke oevers.

- Wij participeren in integrale en innovatieve projecten van anderen en zoeken daarbij naar synergie tussen waterbeheer en andere beleidsterreinen.

2016:

- aanleg vispassage Wilhelminasluis
- aanleg 5 kilometer natuurvriendelijke oever
- inzet POP-regeling voor integraal waterbeheer

2017-2021:

- vaststellen doelen overige wateren
- aanleg vispassage West-Friese Sluis
- aanleg 20 kilometer natuurvriendelijke oever
- inzet POP-regeling voor integraal waterbeheer

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Oppervlaktewateren verkeren in een goede toestand;
- Er is een goed functionerend vaarwegenstelsel, zowel voor beroeps- als recreatievaart.

Instrumenten:

FINANCIEEL: verlenen van subsidie, investeren, aanleg en beheer

JURIDISCH: planontwikkeling

COMMUNICATIEF: participatie, monitoring

6.8 ZOETWATER

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij houden bij ons ruimtelijk beleid rekening met de beschikbaarheid van zoetwater.
- Wij zetten, samen met waterbeheerders en gemeenten, het instrument voorzieningenniveau in.
- Wij stimuleren innovatieve en waterbesparende maatregelen bij gebruikers.

2016:

- voorzieningenniveaus op 3 plaatsen vastgesteld: Haarlemmermeer, Oostpolder, Uithoornse Polder.
- pilot Zelfvoorzienende zoetwaterberging op Texel afgerond en het resultaat aan PS aangeboden en uitrolacties in gang gezet
- uitvoering Plan van Aanpak voorzieningenniveau Haarlemmermeer.
- uitvoering 2^e fase project Spaarwater

2017-2021:

- uitrol voorzieningenniveaus in andere gebieden, afhankelijk van resultaten 2016
- uitvoer project inlaat op maat

Bijdrage aan lange termijn doelen: indicator

- Watervraag en –aanbod zijn, mede door zelfvoorziening, met elkaar in balans

Instrumenten:

FINANCIEEL: verlenen subsidie

JURIDISCH: verankering in beleid en plannen (van instrument voorzieningenniveau)

COMMUNICATIEF: onderzoek, dialoog, werksessies

6.9 WATEROVERLAST

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij houden bij ontwikkelen van onze ruimtelijke plannen en gebiedsprogramma's rekening met het watersysteem en kiezen voor een duurzame en klimaatbestendige uitwerking.
- Wij signaleren kansen voor meekoppelen waarmee wij waterschappen helpen bij het realiseren van de resterende opgave.

2016:

- wanneer nodig en mogelijk bieden wij de waterschappen hulp bij het realiseren van de restopgave.
- de waterverordeningen van HHNK en AGV worden aangepast m.b.t. tot de graslandnormen.

2017-2021:

- wanneer nodig en mogelijk bieden wij de waterschappen hulp bij het realiseren van de restopgave.
- wij gaan samen met de waterschappen hoe wij de toekomstige wateroverlast doelgericht kunnen aanpakken.

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Een duurzame ruimtelijke en waterhuishoudkundige inrichting, conform afgesproken normen.

Instrumenten:

FINANCIEEL: geen

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: opstellen beleid

6.10 ZWEMWATER

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij willen het huidige aantal zwemplekken in oppervlaktewater minimaal behouden en streven naar uitbreiding met 10 zwemplekken, met name rond grote steden en op plaatsen waar geen zwemgelegenheid in de buurt is.
- Wij streven naar verbetering van de waterkwaliteit tot minimaal de waterkwaliteitsklasse goed en ondersteunen locatiehouders en waterbeheerders bij het nemen van maatregelen.
- Wij beoordelen zwemplekken en verstrekken actuele publieksinformatie.

- Wij organiseren iedere 2 jaar een Noord-Hollandse Zwemwaterdag, gericht op kennisuitwisseling.

2016:

- minimaal 145 zwemplekken aangewezen, gecontroleerd en van publieksinformatie voorzien.
- Zwemwaterdag 2016
- start onderzoek verbetering waterkwaliteit voor 18 lokaties

2017-2021:

- een toename van 2 zwemplekken per jaar rond de grote steden
- studies en maatregelen voor verbeteren waterkwaliteit zwemplekken in klassen 'slecht' en 'aanvaardbaar'

Bijdrage aan lange termijn doelen

Voor alle inwoners in Noord-Holland is er binnen 10 kilometer een schone en veilige zwemplek: Aantal zwemplekken gerealiseerd, dan wel afgevallen.

Instrumenten:

FINANCIEEL: verlenen subsidie

JURIDISCH: toetsen en handhaven

COMMUNICATIEF: opstellen beleid

6.11 GRONDWATER

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij beschermen drinkwaterwinningen en nemen maatregelen zodat de zuiveringsinspanning niet toeneemt.
- Wij zorgen ervoor dat de ondergrond optimaal voor bodemenergie kan worden gebruikt en stemmen ons beleid in intensief gebruikte gebieden af met gemeenten via lokale bodemenergieplannen. Wij gebruiken deze plannen als kader voor vergunningverlening.
- Wij realiseren goede grondwatercondities in natuurgebieden.
- Wij monitoren het grondwater en gebruiken de meetresultaten voor de in de Kaderrichtlijn Water voorgeschreven beoordeling van grondwaterlichamen.

2016:

- gebiedsdossiers opgesteld voor de nood drinkwaterwinningen.
- inventarisatie toetsingspraktijk beschermingsgebieden.
- ca. 2 bodemenergieplannen opgesteld.
- circa 20 vergunningen verleend.
- plan ontwikkeld voor de Horstermeerpolder.
- plan gemaakt voor toekomstige drinkwatervoorziening Loosdrecht.
- gestart met de ontwikkeling of uitvoering van KRW gebiedsprojecten.
- KRW tussenronde uitgevoerd in alle KRW kwaliteitsmeetpunten.

2017-2021:

- nieuwe gebiedsdossiers opgesteld voor alle Noord-Hollandse drinkwaterwinningen.
- uitvoering gegeven aan de maatregelen zoals overeengekomen in de uitvoeringsprogramma's voor de drinkwaterwinningen.
- gemiddeld 2 bodemenergieplannen per jaar opgesteld.
- circa 20 vergunningen per jaar verleend.
- uitvoering KRW gebiedsprojecten.
- KRW meetronde uitgevoerd in alle KRW kwaliteitsmeetpunten.
- grondwaterkwantiteit gemeten op ca. 400 locaties.
- toestand beoordeling grondwater voor KRW.

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Een goede toestand van het grondwater en duurzaam gebruik:

Instrumenten:

FINANCIËEL: investeren

JURIDISCH: toetsen en handhaven

COMMUNICATIEF: ontwikkelen van beleid, onderzoek

6.12 VEENGEBIEDEN EN BODEMDALING

Wat doen we in de planperiode (2016- 2021)?

- Wij houden in ons ruimtelijke ordeningsbeleid zo goed mogelijk rekening met de voorwaarden voor een doelmatig en efficiënt peilbeheer. Als waterschappen aangeven dat het beleid "peil volgt functie" in bepaalde gebieden fysiek niet goed meer kan worden uitgevoerd of alleen tegen onaanvaardbaar hoge kosten zullen wij onderzoeken of beschikbaarheid van functies een oplossing kan bieden.
- Wij maken afspraken met waterschappen over onze betrokkenheid bij peilbesluiten en actualiseren waar nodig onze waterverordeningen.
- Wij stimuleren innovatieve maatregelen voor het stoppen of vertragen van veenafbraak.

2016:

- aanpassen waterverordeningen AGV en HNK
- start Innovatieprogramma veen met pilots 'alternatieve drainage' en 'natte landbouwgewassen'

2017-2021:

- aanpassen waterverordening Rijnland
- Uitvoering innovatieprogramma veen

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Vermindering van veenafbraak en een substantiële beperking van de bijbehorende problemen, waar mogelijk plaatselijk ook veenontwikkeling.

Instrumenten:

FINANCIEEL: verlenen subsidie

JURIDISCH: toetsen en handhaven

COMMUNICATIEF: opstellen beleid

7. INNOVATIE

Vanwege de bijzondere geografische ligging van de provincie - aan drie kanten omgeven door groot water en voor meer dan de helft onder NAP - heeft Noord-Holland sterk te maken met wateropgaven ten gevolge van klimaatverandering, en maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen. Om de beste oplossingen voor deze wateropgaven te krijgen in een maatschappelijk en ruimtelijk drukke omgeving, zijn innovaties nodig. Niet alleen technisch, ook procesmatig en organisatorisch, zoals voor de complexe wijze van meekoppelen met projecten en ontwikkelingen bij dijkversterkingen door verschillende opgaven tegelijk aan te pakken. De provincie is het ideale toepassingsgebied voor innovaties op het gebied van kust- en dijkversterkingen, ruimtelijke adaptatie, zoetwatervoorziening en verbetering van de waterkwaliteit. Er gebeurt al veel. De ambitie is om dit nog verder te versterken: Waterinnovatietuin.

Ons innovatiebeleid is gekoppeld aan de concrete wateropgaven. De uitwerking hiervan in dit Uitvoeringsprogramma is daarom vooral te vinden in de afzonderlijke paragrafen. Het gaat om:

- innovatieve en waterbesparende maatregelen bij gebruikers,
- innovatieve maatregelen voor het stoppen of vertragen van veenafbraak,
- participeren in integrale en innovatieve projecten van anderen, met name op het vlak van water – landbouw – natuur en energie.
- innovaties die waterveiligheid met ruimtelijke kwaliteit combineren, zoals bij de versterking van de Markermeerdijken,
- pilots om ervaring op te doen voor meerlaagsveiligheid.

Innovatie vereist structureel aandacht. Daarom is komende jaren een aantal project-overstijgende activiteiten gepland om de relevante netwerken actief te blijven betrekken. Deze activiteiten zijn tevens de basis voor het agenderen van bestaande en mogelijke nieuwe projecten.

2016:

- manifestatie met het bestuurlijke waterinnovatienetwerk in de gouden driehoek (bedrijfsleven – kennisinstellingen- overheden).
- uitwerking coalitieakkoord gericht op gecoördineerde inzet integrale innovatieve projecten water-landbouw-natuur.

2017-2021:

Samenwerking met de Noord-Hollandse waterschappen, RWS en PWN in een Innovatiecarrousel: innovatie evenementen in de regio.

- 2-3 nieuwe initiatieven voor waterinnovaties geïdentificeerd en met actieve inbreng van de provincie gestart.
- jaarlijkse happening bestuurlijke waterinnovatienetwerk (eind 2018 of in voorjaar 2019 in uitgebreidere vorm i.v.m. afsluiting collegeperiode).
- één- of tweejaarlijkse carrousel innovatieprojecten met Waterschappen, RWS, PWN.

Bijdrage aan lange termijn doelen

- er zijn geen specifieke lange termijn doelen geformuleerd voor innovatie. Deze zit verweven in de doelen voor de deelthema's.

Instrumenten:

FINANCIËEL: verlenen subsidie aan projecten met innovatie oplossingen

JURIDISCH: participatie, subsidies en binnen en buiten UvR

COMMUNICATIEF: manifestatie, netwerk vormen, carrousel innovatieprojecten, opstellen beleid

Europa

Op het gebied van klimaatadaptatie en innovatie kunnen we aansluiting vinden bij Europese programma's. Deze Europese programma's zijn gericht op samenwerken, kennis en ervaring benutten van andere partijen. Deelname is gericht op kennis ontwikkelen om ons provinciale beleid beter uit te kunnen voeren. Waar mogelijk benutten wij Europese subsidieprogramma's als aanvullende financieringsbron voor het realiseren van ons provinciaal beleid.

2016:

- voorbereiding deelname INTERREG-projecten

2017-2021

- deelname aan (tenminste) twee INTERREG projecten over klimaatadaptatie en/of innovatie

Bijdrage aan lange termijn doelen

- Er zijn geen specifieke lange termijn doelen geformuleerd voor het aspect Europa. Dit zit verweven in de doelen voor de deelthema's.

Instrumenten:

FINANCIËEL: aanvragen van subsidie, inschrijven op tenders,

JURIDISCH: geen

COMMUNICATIEF: manifestatie

8. FINANCIËLE MIDDELEN

Per operationeel doel wordt hier aangegeven hoeveel budget er beschikbaar is in de komende periode 2016-2021. Uitgaande van de ontwerpbegroting 2016 met meerjarenraming wordt hier aangegeven hoeveel budget er per operationeel doel beschikbaar is in de periode 2016-2019 (de meerjarenbegroting loopt t/m 2019). De bedragen voor 2020 en 2021 zijn indicatief (in blauw aangegeven) omdat ze nog niet in de meerjarenraming zijn opgenomen. Zie hoofdstuk 3 voor de relatie tussen lange termijn doelen, operationele doelen en deelthema's.

Voor Water is in totaal beschikbaar (Begroting 2016):

2016	2017	2018	2019	2020	2021
7.195.000	6.595.000	6.545.000	6.545.000	2.695.000	2.695.000

Lange termijn doel 3.1: Beschermen tegen overstroming

Beperken van slachtoffers en economische schade via preventie en gevolgenbeperking.

Operationeel doel 3.1.1: Kaders stellen voor Regionale waterkeringen

Vastleggen van normen en tracés in de waterverordeningen en bindende afspraken maken met de waterschappen over de termijnen waarbinnen de regionale keringen op orde moeten zijn.

2016	2017	2018	2019	2020	2021
35.000	35.000	35.000	35.000	35.000	35.000

Operationeel doel 3.1.2: Beoordelen versterkingsplannen primaire waterkeringen

Toetsen op voldoende ruimtelijke inpassing en bevorderen van ruimtelijke kwaliteiten.

2016	2017	2018	2019	2020	2021
4.029.000	4.029.000	4.029.000	4.029.000	279.000	279.000

NB: Voor het bevorderen van ruimtelijke kwaliteit bij dijkversterkingsprojecten wordt een beroep gedaan op het Uitvoeringsprogramma Kust. Hiervoor hebben PS € 33,5 miljoen beschikbaar gesteld uit de reserves TWIN-H/AP2010. Daarvan is € 28,7 miljoen reeds gereserveerd of besteed. De resterende € 4,7 mln. is nog beschikbaar voor de periode 2016-2021.

Operationeel doel 3.1.3: Waterrobuust inrichten bevorderen

Via ruimtelijke maatregelen beperken van aantal slachtoffers en beperken van economische schade

2016	2017	2018	2019	2020	2021
87.000	87.000	87.000	87.000	87.000	87.000

Lange termijn doel 3.2: Bijdragen aan schoon en voldoende water

Het voorkómen van verontreiniging, overlast en tekort.

Operationeel doel 3.2.1: Bijdragen aan schoon en voldoende oppervlaktewater.

Bevorderen dat er voldoende goed water is voor verschillende bestemmingen zoals landbouw, natuur en recreatiegebieden.

2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.325.000	1.325.000	1.275.000	1.275.000	1.175.000	1.175.000

Operationeel doel 3.2.2: Zorgen voor schoon en voldoende grondwater.

Duurzaam beheren van grondwatervoorraden voor verschillend gebruik zoals drinkwater, industrie en energievoorziening.

2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.119.000	1.119.000	1.119.000	1.119.000	1.119.000	1.119.000

Operationeel doel 8.1.1 Algemene dekkingsmiddelen provincie

2016	2017	2018	2019	2020	2021
600.000					

Dit is een deel van de € 1 miljoen die bij het Coalitieakkoord 2015-2019 beschikbaar is gesteld voor uitvoerings-en proceskosten van de Watervisie 2016-2021. De resterende € 400.000 is als budget van € 100.000 per jaar opgenomen onder Operationeel doel 3.2.1 voor de jaren 2016 tot en met 2019.